

YOUTH ATTITUDES TOWARD TURKISH FOREIGN POLICY

Principal Investigator: Sabri Ciftci (ciftci@ksu.edu)

Funding Agency: Cumhuriyet Universitesi Bilimsel Arastirmalar Proje Baskanligi (CUBAP), Sivas, TURKIYE

CODEBOOK

Deney Grubu 1

GİRİŞ METNİ

Bölüm I

S1 Hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?

- 1) Hiç memnun değilim
- 2) Memnun değilim
- 3) Kararsızım
- 4) Memnunum
- 5) Çok memnunum

S2 Arkadaşlarınızla bir araya geldiğinizde siyasi konuları sıkça mı tartışırsınız, arada sırada mı tartışırsınız yoksa hiç mi tartışmazsınız?

- 1) Sıkça
- 2) Arada sırada
- 3) Hiç

S3 Kuvvetle savunduğunuz bir fikir olduğu zaman arkadaşlarınızı, akrabalarınızı ya da iş arkadaşlarınızı ikna etmeye çalışır mısınız? Bu ne sıklıkta olur?

- 1) Sıkça
- 2) Bazen
- 3) Nadiren
- 4) Hiçbir zaman

S4 Gelecek 12 ay için beklentileriniz nelerdir? Gelecek 12 ayda ...

	Daha iyi olacak	Aynı olacak	Daha kötü olacak
S4 1 Genel olarak hayatınız	1	2	3
S4 2 Türkiye'deki ekonomik durum	1	2	3

S5 Sizin için en önemli kimlik hangisidir?

- 1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak
- 2) Türk olmak

- 3) Müslüman olmak
- 4) Laik kafa yapısına sahip bir Müslüman olmak
- 5) Kürt olmak
- 6) Avrupalı olmak
- 7) Diğer etnik gruba bağlı olmak
- 8) Doğduğum şehir
- 9) Büyüdüğüm şehir
- 10) Ailemin geldiği şehir

S6 Aşağıdakilerden hangisi sizi en iyi şekilde tanımlar?

- 1) Müslüman
- 2) Önce Müslüman sonra Türk
- 3) Önce Müslüman sonra Kürt
- 4) Önce Türk sonra Müslüman
- 5) Önce Kürt sonra Müslüman
- 6) Hem Müslüman hem Türk
- 7) Hem Müslüman hem Kürt
- 8) Türk
- 9) Kürt
- 10) Diğer

S7 Aşağıdakilerden hangisi sizi en iyi şekilde tanımlar?

- 1) Avrupalı
- 2) Ortadoğulu
- 3) Global yurttaş
- 4) Hem Avrupalı hem Ortadoğulu

S8 Ülkemizdeki demokrasinin işleyişini ne kadar tatmin edici buluyorsunuz?

- 1) Hiç tatmin edici bulmuyorum
- 2) Biraz tatmin edici buluyorum
- 3) Ne tatmin edici buluyorum ne de bulmuyorum
- 4) Tatmin edici buluyorum
- 5) Çok tatmin edici buluyorum

S9 “Demokrasinin sorunları olabilir ama diğer yönetim biçimlerinden daha iyidir” yargısı hakkındaki düşünceniz nedir?

- 1) Hiç katılmıyorum
- 2) Katılmıyorum
- 3) Ne katılıyorum ne de katılmıyorum
- 4) Katılıyorum
- 5) Tamamen katılıyorum

S10 Aşağıdakilerden hangisi sizi tanımlamaktadır?

- 1) Kendimi Avrupalı hissediyorum
- 2) Kendimi önce Avrupalı sonra Türk hissediyorum
- 3) Kendimi önce Türk sonra Avrupalı hissediyorum
- 4) Kendimi Türk hissediyorum

S11 Türk olmaktan...

- 1) Çok gurur duyuyorum
- 2) Gurur duyuyorum
- 3) Az gurur duyuyorum
- 4) Hiç gurur duymuyorum

Bölüm II

Bu bölümdeki sorular dindarlık ve din algısı ile ilgili sorulardır. Burada sizin kimliğiniz ile ilgili sorular **sorulmamaktadır**.

S12 Kendinizi ne derece dindar biri olarak görüyorsunuz?

- 1) Son derece dindar
- 2) Oldukça dindar
- 3) Biraz dindar
- 4) Ne dindar ne değil
- 5) Pek dindar değil
- 6) Hemen hemen hiç dindar değil
- 7) Hiç dindar değil

S13 “Dini vecibeleri yerine getirince iç huzur ve mutluluk duyuyorum” ifadesine ne derece katılıyorsunuz?

- 1) Tamamen katılıyorum
- 2) Katılıyorum
- 3) Ne katılıyorum ne de katılmıyorum
- 4) Katılmıyorum
- 5) Tamamen katılmıyorum

14Aşağıdaki ifadelere ne derecede katıldığınızı belirtebilir misiniz?

	Tamamen Katılıyorum 1	Katılıyorum 2	Ne katılıyorum ne katılmıyorum 3	Katılmıyorum 4	Tamamen katılmıyorum 5
S14_1 Tanrıya inanmayan insanlar kamu görevlerine atanmalıdır	1	2	3	4	5
Dini liderler insanların oylarını etkilemelidir	1	2	3	4	5

S14_2 Dini liderler hükümet kararlarını etkilemelidir	1	2	3	4	5
S14_3 Dindar insanların kamu görevlerine atanması daha doğrudur	1	2	3	4	5
S14_4 Şeriatı savunan bir partinin demokratik bir sistemde iktidara gelmesine izin verilmelidir	1	2	3	4	5
S14_5 Dinin siyaset ve devlet işlerine karışmaması gerekir	1	2	3	4	5
S14_6 Devlet şeriat kurallarını uygulamalıdır					
S14_7 Üniversite öğrencisi kızların isterlerse başlarını örtmelerine izin verilmelidir					

S15 Son bir yılı düşünürseniz, cenazeler dışında camiye ne sıklıkta gidebiliyorsunuz?

- 1) Hemen hemen hiç
- 2) Yılda bir kere
- 3) Bayramlarda
- 4) Ramazan ayında ve kandillerde
- 5) Ayda bir
- 6) Her Cuma
- 7) Haftada birden fazla

S16 Son bir yılı düşünürseniz, ne sıklıkta namaz kılıyorsunuz?

- 1) Hemen hemen hiç
- 2) Yılda bir kere
- 3) Bayramlarda
- 4) Ramazan ayında ve kandillerde
- 5) Ayda bir
- 6) Her Cuma
- 7) Haftada birden fazla

S17 Ne sıklıkla dua edersiniz?

- 1) Hemen hemen hiç
- 2) Yılda bir kere
- 3) Bayramlarda
- 4) Ramazan ayında ve kandillerde
- 5) Ayda bir
- 6) Her Cuma
- 7) Haftada birden fazla

S18 Camilere bağış ve yardım yapar mısınız?

- 1) Evet
- 2) Hayır

S19 Dini vakıflara bağış ve yardım yapar mısınız?

- 1) Evet
- 2) Hayır

Bölüm III

S20 Türkiye'nin AB'ye üye olması en çok hangi alanda fayda sağlayacaktır?

- 1) Ekonomik
- 2) Politik
- 3) Demokrasi
- 4) İnsan hakları
- 5) Turizm
- 6) Diğer

S21 Türkiye'nin AB için önemi ..... kaynaklanmaktadır.

- 1) Güvenli bir enerji koridoru olmasından
- 2) Tek Müslüman demokrasi olmasından
- 3) Ortadoğu'ya model olmasından
- 4) Genç ve dinamik iş gücünden
- 5) Jeopolitik öneminden
- 6) Diğer

S22 Aşağıda verilen her bir alanda, Türkiye'deki durumun, Avrupa ülkelerinin ortalamasından daha mı iyi yoksa daha mı kötü olduğunu söylersiniz?

	Çok daha iyi 1	Biraz daha iyi	Aynı	Biraz daha kötü	Çok daha kötü
S22_1 Türk Ekonomisi'nin durumu					
S22_2 Türkiye'deki yaşam kalitesi					
S22_3 Türkiye'deki demokrasinin işleyişi					
S22_4 Türkiye'deki insan haklarının durumu					
S22_5 Türkiye'deki güvenlik durumu					

Son günlerde TBMM'de hem milletvekilleri arasında hem partiler olarak Avrupa Birliği ve Türkiye'nin Birliğe üyelik süreci ile ilgili olarak ciddi tartışmalar yaşanmaktadır. Bu tartışmalarda partiler AB ile ilgili olarak şu görüşleri dile getirmektedirler.

AKP yetkilileri bu tartışmalar esnasında şu görüşleri dile getirmişlerdir: "Hükümetimizin hazırladığı yol haritasıyla önümüzdeki 10 yılda tüm başlıklarda müzakereleri başarılı bir şekilde tamamlayıp tam üyeliğe hazır olmayı planlıyoruz. AB sınırları bütünüyle bir ekonomik alan olarak düşünüldüğünden o alanda refah paylaşımı vardır. AB herkesin zengin ve mutlu olması esasına dayanır. AB'de işsizlik ve enflasyon düşük, insanların sağlık ve eğitim ihtiyaçları önceliklidir. Türkiye AB ile 'Zenginler

Kulübü'ne' girmiş olacaktır. **Türkiye'nin hedefi AB'ye tam üyeliktir ve hiçbir girişim AB'ye tam üyeliğimizin alternatifi değildir.**"

Buna karşılık CHP yetkililer'ne göre "AB ile ilişkilerimizde koşulumuz; eşit koşullu, Cumhuriyetimizin kuruluş değerlerine saygılı, onurlu tam üyeliktir. CHP bunun dışındaki hiçbir seçeneği kabul etmez. Türkiye'nin AB üyelik sürecinin sürdürülmesinin ve sonuçlandırılmasının Türkiye'nin vereceği tek taraflı tavizlere bağlanmasını kabul etmez. Aynı şekilde Lozan Antlaşması ile bağdaşmayan keyfi koşulların Türkiye'ye kabul ettirilmesine de karşı çıkmaktadır."

MHP yetkilileri ise AB ile ilişkileri Türkiye için bir "kimlik ve kader sorunu" olarak görmemektedir. MHP, teslimiyeti öngören şartlarla bir AB üyeliğine hayır demektedir. Diğer AB ülkeleri gibi eşit şartlarda AB'ye katılmayı arzu etmektedir fakat üniter yapısını milli onurunu, egemenlik anlayışını zaafa uğratacak hiçbir birliğe girmeye mecbur ve mahkûm değildir.

Saadet Partisi (SP) yetkilileri bu tartışmalar esnasında şu görüşleri dile getirmişlerdir: "Saadet Partisi olarak Türkiye'nin AB'ye üye olmasına karşıyız. Çünkü, AB'ye tam üyelik, Türkiye'nin bağımsızlığından vazgeçmesi, kendisini Batı kültür ve medeniyetine teslim etmesi, onları yönlendiren ırkçı emperyalizmin plân ve hedeflerinin gerçekleşmesi için adım adım parçalanıp yok olmaya götürülmesi manasını taşımaktadır."

Tartışmanın bir başka tarafı olan BBP'li yetkililer ise "BBP AB'ye tam üyeliğe karşıdır. Türkiye artık kendisini bir bloğun parçası değil, dünyanın merkezi gibi görme, buna göre hareket etme şansı yakalamıştır. AB, Türkiye'nin mayasını ve genlerini bozacak, milli bütünlüğümüzü ve birliğimizi parçalayacak taleplerde bulunuyor. Diğer partiler AB'ye tam üyelik taraftarı, ama BBP, AB'ye tam üyeliğe karşıdır. Karşılıklı çıkarlara dayalı ikili ilişkiden yanadır." şeklinde beyannatta bulunmuştur.

Son olarak Bağımsızlık ve Demokrasi Partisi (BDP) yetkilileri bu tartışmalar esnasında şu görüşleri dile getirmişlerdir. "BDP, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecini demokratikleşme açısından desteklemektedir. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve uluslararası hukuka uyumu için diğer uluslararası kuruluşların ilgili sözleşme ve tavsiye kararlarıyla birlikte AB hukukunun da koşulsuz ve çekincesiz kabulü ve iç hukuka yansıtılması BDP için vazgeçilmez bir görevdir.

S23 Siz, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği söz konusu olduğunda aşağıdakilerden hangisini benimsiyorsunuz?

- 1) Destekliyorum
- 2) Karşıyım
- 3) Koşullu olarak destekliyorum
- 4) Ne destekliyorum ne karşıyım

S24 Sizce, genel olarak düşündüğünüzde Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği

- 1) İyi bir şey olur
- 2) Ne iyi ne kötü bir şey olur
- 3) Kötü bir şey olur

S25 Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine taraftarım veya karşıyım çünkü

- 1) Karşıyım çünkü AB üyeliği milli birlik ve beraberliğimizi tehdit etmektedir
- 2) Karşıyım çünkü AB üyeliği Türkiye'nin üniter yapısını ve egemenliğini zaafa uğratmaktadır.
- 3) Karşıyım çünkü AB üyeliği Türkiye'nin Asya ve Ortadoğu'ya açılarak merkez ülke olmasını engellemektedir.
- 4) Taraftarım çünkü AB üyeliği Türkiye'yi zenginleştirecektir
- 5) Taraftarım çünkü AB üyeliği Türkiye'de demokrasi ve insan haklarını geliştirecektir
- 6) Taraftarım çünkü AB üyeliği çağdaşlaşma projesinin en önemli parçasıdır

S26 Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda, Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olmakla çıkar sağlar mı yoksa sağlamaz mı?

- 1) Evet, fayda sağlar
- 2) Hayır, fayda sağlamaz
- 3) Bilmiyor

S27 Türkiye'nin AB'ye üyeliği Türkiye ekonomisini güçlendirecektir

- 1) Hiç katılmıyorum
- 2) Az katılıyorum
- 3) Ne katılıyor ne katılmıyorum
- 4) Katılıyorum
- 5) Tamamen katılıyorum

S28 Size belirli kurumlara ne kadar güvendiğinizi sormak istiyorum. Size okuyacağım her bir kuruma güvenme eğiliminde olup olmadığınızı belirtir misiniz?

	Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim
S28_1 Yargı Sistemi		
S28_2 Siyasi partiler		
S28_3 Yerel yönetimler		
S28_4 Türk Hükümeti		
S28_5 Türkiye Büyük Millet Meclisi		
S28_6 Ordu		
S28_7 Emniyet		
S28_8 Avrupa Birliği		
S28_9 Birleşmiş Milletler		
S28_10 NATO		

Genel olarak, Avrupa Birliği'nin sizin gözünüzdeki imajı, çok mu olumlu, biraz mı olumlu, ne olumlu ne olumsuz mu, biraz mı olumsuz, yoksa çok mu olumsuz?

- 1) Çok olumlu

- 2) Biraz olumlu
- 3) Ne olumlu ne olumsuz
- 4) Biraz olumsuz
- 5) Çok olumsuz

S30 Avrupa Birliği ile ilgili Şimdi okuyacağım ifadelerin her biri için, doğru mu yanlış mı olduğunu dŐŐundŐđünüzŐ söyleyebilir misiniz?

	Doğru	Yanlış
Avrupa Birliği 15 ũye ũlkeden oluŐmaktadır		
Her altı ayda bir, farklı bir ũye devlet, Avrupa Birliği Konseyi Başkanı olur		
Őu anda 12 ũye ũlkede para birimi olarak Euro (Avro) kullanılmaktadır.		
İsviçre Avrupa Birliği ũyesidir		
Avrupa Birliđinin bir milli marŐı vardır		

Bölüm IV

S31 AŞağıda bir dizi ũlke verilmiŐtir. Sizce bunların hangileri TŐrkiye'nin dostu hangileri dŐŐmanı veya hangileri ne dost ne dŐŐman?

	Dostu	DŐŐmanı	Ne dostu ne dŐŐmanı
S31_1 ABD			
S31_2 Almanya			
S31_3 İngiltere			
S31_4 İsrail			
S31_5 Japonya			
S31_6 Pakistan			
S31_7 Suriye			
S31_8 Mısır			
S31_9 İnan			
S31_10 Irak			
S31_11 Azerbaycan			
S31_12 Kazakistan			
S31_13 TŐrkmenistan			
S31_14 Ermenistan			
S31_15 Yunanistan			
S31_16 GŐrcistan			
S31_17 Bulgaristan			
S31_18 Rusya			
S31_19 in			

S31_20 Hindistan			
S31_21 Brezilya			

S32_ Sizce Türk dış politikasının önceliği ne olmalıdır? (en fazla 3 tane seçiniz)

- S32_1) Terör saldırılarının önlenmesi
- S32_2) Türkiye'nin ekonomik çıkarlarının korunması
- S32_3) Diğer ülkelerde Türk yatırımlarının/iştiraklerinin artırılması, güçlendirilmesi ve korunması
- S32_4) Türkiye'nin bölgesinde en güçlü askeri güç olması
- S32_5) Dışarıda insan hakları ve demokrasinin yayılması/güçlendirilmesi
- S32_6) Mazlum ülkelere yardım edilmesi
- S32_7) Diğer ülkelerdeki her türlü Türk kökenli azınlıkların korunması
- S32_8) Batı hegemonyası/emperyalizm ile mücadele edilmesi
- S32_9) Müslüman ülkelerin kollanması
- S32_10) Ermeni iddiaları ile mücadele edilmesi
- S32_11) Dünyadaki Müslümanların haklarının korunması
- S32_12) Osmanlı mirasına sahip çıkılması
- S32_13) Atatürk'ün yurtda sulh cihanda sulh, ilkesine bağlı kalınması
- S32_14) Türkiye'nin Müslüman ülkelere model olması

S33 Türk dış politikası hakkında yeterli bilginiz var mı?

- 1) Evet var
- 2) Hayır yok
- 3) Var ama yeterli değil

S34 Türk dış politikasına ilgi dereceniz nedir?

- 1) Hiç ilgili değilim
- 2) Az ilgiliiyim
- 3) Ne ilgiliiyim ne ilgisizim
- 4) İlgiliiyim
- 5) Çok ilgiliiyim

S35 Türk dış politikası hakkında bilginizi en çok nereden ediniyorsunuz

- 1) Gazete
- 2) TV
- 3) İnternet
- 4) Arkadaş grubu
- 5) Kitaplar
- 6) Öğretmenler

S36 Sizce Türkiye'nin dış politikadaki kimliği tek kelime ile nasıl özetlenebilir?

- 1) Türk
- 2) Müslüman
- 3) Batılı
- 4) Avrupalı
- 5) Ortadoğulu
- 6) Osmanlı

S37 Türk dış politikası ile ilgili şimdi okuyacağım ifadelerin her biri için, doğru mu yanlış mı olduğunu düşündüğünüzü söyleyebilir misiniz?

	Doğru	Yanlış
Türkiye Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün kurucu üyelerindedir.		
İslam Konferansı Örgütü'nün genel sekreterliğini Türkiye yürütmektedir.		
İran'a yaptırımlar konusunda BM Güvenlik Konseyi'nde çekimser oy veren ülkelerden bir de Türkiye'dir.		
Türkiye AB ile tam üyelik sürecinde bütün müzakere başlıklarını görüşmeye açmıştır.		
ABD Türkiye'nin İran'ın nükleer programı konusundaki çabalarını memnuniyetle karşılamaktadır.		

S38 Aşağıdaki aktörlerin Türk dış politikasını belirleme derecesi nedir? (5 puanlı likert ölçeği)

	Hiç etkisi yok 1	Az etkisi var 2	Ne etkisi var ne yok 3	Etkisi var 4	Çok etkisi var 5
S38 1 Başbakan					
S38 2 Dışişleri Bakanı					
S38 3 Hükümet					
S38 4 Cumhurbaşkanı					
S38 5 TBMM					
S38 6 Ordu					
S38 7 Halk					
S38 8 Konunun uzmanları					

Dün Ankara'da yapılan bir panelde sivil toplum kurumlarının temsilcileri konuştu. Hararetli ve ilginç tartışmaların yaşandığı panelin konusu Türk dış politikası idi. *Sivil Platform Derneği* Başkanı Kazım Delencekli Türkiye'nin bir eksen kayması yaşadığını, dış politikasının yönünü Batı'dan doğuya kaydırıldığını belirtti. Kazım Delencekli sözlerine şöyle devam etti. 'Türkiye laik bir ülkedir. Merkeze İslamcı değerleri olarak oluşturulan yeni dış politika stratejisi Türkiye'de laik düzeni tehdit etmekte, İsrail'i karşısına alan bu politika, Türkiye'yi İran ve Suudi Arabistan gibi şeriat ile yönetilen ülkelerin etkisine maruz bırakmaktadır.' Buna karşılık *Sivil Haklar Derneği* Başkanı Salih Palmer 'Türkiye, halkının çoğunluğu Müslüman olan ve İslam coğrafyası ile tarihsel bağları bulunan bir ülkedir. Dış politikamızın Batı yerine İslam dünyasını

merkeze alması çok güzel bir gelişmedir. Bu sayede yıllarca dini değerlerinden uzak bir politikaya sürüklenen Türkiye Müslüman dünyası ve kendisi için en iyi olanı yapmaktadır. Katı laiklik anlayışının bu politikaya engel olmasına izin veremeyiz' demiştir. Panelin soru ve cevap kısmının ardından alkışlar ve protestolar ile panel son bulmuştur.

S39 Mevcut hükümetin dış politika stratejisi sizce doğru mu?

- 1) Evet doğru
- 2) Hayır, doğru değil
- 3) Ne doğru ne yanlış

S40 Mevcut hükümetin dış politikası ülke çıkarlarına hizmet ediyor mu?

- 1) Evet
- 2) Hayır

S41 Sizce, Türkiye'nin geleceği nerede?

- 1) Avrupa Birliği
- 2) Ortadoğu
- 3) İslam Dünyası
- 4) Türk Cumhuriyetleri
- 5) ABD
- 6) Kafkaslar

S42 Sizce hükümetin dış politika önceliği hangi bölgede olmalı?

- 1) Ortadoğu
- 2) AB
- 3) İslam Dünyası
- 4) Türk Dünyası
- 5) Kafkaslar
- 6) Balkanlar

S43_ Aşağıdaki Türk dış politikası ile ilgili bir dizi hedef belirlenmiştir? Bunlara katılma derecenizi belirtiniz (5 kademeli likert ölçeği)

	Tamamen Katılıyorum 1	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen katılmıyorum 5
S43_1 Türkiye Ortadoğu'da lider bir ülke olmalıdır					
S43_2 Türkiye Balkanlarda lider bir ülke olmalıdır					
S43_3 Türkiye AB'ye üye olmalıdır					

S43_4 Türkiye İslam birliğinin lideri olmalıdır					
S43_5 Türkiye Batı dünyasından uzaklaşmaktadır					
S43_6 Türkiye Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile birlik kurmalıdır					
S43_7 Türkiye Osmanlının hükmettiği bölgelerde güçlü olmalıdır					

Bölüm V

S44 Cinsiyetiniz?

- 1) Erkek
- 2) Bayan

S45 Fakülteniz?

S46 Üniversitede kaçınıcı yılınız?

S47 Memleketiniz(il)?

S48 Kendinizi aşağıdaki partilerden hangisine yakın hissediyorsunuz?

- 1) AKP
- 2) CHP
- 3) MHP
- 4) BDP
- 5) SP
- 6) DSP
- 7) BBP
- 8) DP
- 9) ANAP
- 10) Diğer

S49 Kendinizi sol-sağ skalasının neresinde görüyorsunuz

1 En sol _____ 10 E sağ

S50 Politik gelişmelerle ne kadar ilgilenirsiniz?

- 1) Çok sık
- 2) Pek sık değil
- 3) İlgilenmem

S51_ burda kaldımAşağıdaki partilerden hangilerini daha çok beğeniyorsunuz?

- S51_ 1)** AKP
- S51_ 2)** CHP
- S51_ 3)** MHP
- S51_ 4)** BDP
- S51_ 5)** SP
- S51_ 6)** DSP
- S51_ 7)** BBP
- S51_ 8)** DP
- S51_ 9)** ANAP
- S51_ 10 9** Diğer

S52 Kendiniz aşağıdaki skalada nerede görüyorsunuz?

- 1) Marksist
- 2) Sosyal Demokrat
- 3) Ortanın solu
- 4) Merkez sol
- 5) Liberal
- 6) Demokrat
- 7) Merkez sağ
- 8) Milliyetçi
- 9) Muhafazakâr
- 10) İslamcı
- 11) Aşırı milliyetçi

S53 Ailenizi sosyal ve ekonomik olarak hangi tabakada görüyorsunuz?

- 1) Üst
- 2) Orta
- 3) Alt

S54 Ailenizin aylık net geliri aşağıdaki gruplardan hangisine girmektedir?

- 1) 0-750
- 2) 750-1000
- 3) 1000-1500
- 4) 1500-2000
- 5) 2000-2500
- 6) 2500 ve üzeri

0:tip:=13;Experimental group 1
1:tip:=10;Control group 1
2:tip:=23; Experimental 1 and Experimental2

3:tip:=20 Control 1 and Control2